

בש"פ 6372/14 - המבקש: פלוני נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6372/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשת לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ת 47989-09-14 מיום 21.9.2014 שניתנה על ידי כבוד השופטת נ' בן-אור

תאריך הישיבה: ח' בתשרי התשע"ה (2.10.2014)

בשם המבקש: עו"ד נסאר מסים

בשם המשיבה: עו"ד עילית מידן

החלטה

1. לפניי בקשה ליתן רשות ערר בהתאם לסעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת נ' בן אור) בעמ"ת 47989-09-14 מיום 21.9.2014, במסגרתה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופט ש' הרבסט) במ"ת 34813-07-14 מיום 18.9.2014.

2. ביום 17.7.2014 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירות של ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 274(1)+(2)+(3) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); והתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין.

3. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 5.7.2014, בסמוך לשעה 21:00, החלה התפרעות בלתי חוקית של עשרות אנשים בכניסה לכפר אום טובא. במסגרת ההתפרעות עשרות צעירים יידו אבנים אל עבר כוחות המשטרה. כן, הבעירו עגלת זבל וצמיג וירו זיקוקים רבים אל עבר כוחות הביטחון. במהלך ההתפרעות, המבקש יידה שש אבנים אל עבר כוחות המשטרה בעודו רעול פנים.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים. ביום 20.7.2014 קבע בית משפט השלום כי יש ראיות לכאורה ומתקיימת עילת מעצר בעניינו של המבקש. בהמשך, ביום 27.7.2014, הורה בית משפט השלום על שחרור המבקש לחלופת מעצר בבית הוריו באום טובא בכפוף למספר תנאים. זאת, בהתבסס על תסקיר מעצר אשר המליץ לתת אמון במבקש ובמשפחתו ולשחררו לבית המשפחה בתנאי מעצר בית מלא ובערבויות המתאימות. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי. ביום 28.7.2014, קיבל בית המשפט המחוזי את הערר והורה על מעצר המבקש עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות ערר לבית משפט זה. ביום 31.7.2014, דחה חברי השופט צ' זילברטל את הבקשה וקבע כי היא אינה מעלה שאלה עקרונית הראויה להתברר בפני ערכאה שלישית. עם זאת, ציין כי בית המשפט המחוזי לא סתם את הגולל על אפשרות שחרור המבקש לחלופת מעצר וזו עשויה להיבחן עם ירידת המתח והתמתנות הפרות הסדר שפשו באזור.

5. עם הירגעות אירועי ההתפרעות, לתפיסת המבקש, הוגשה בקשה לעיון חוזר לבית משפט השלום. ביום 28.8.2014 הורה בית משפט השלום על שחרור המבקש בתנאים, ובכלל זה מעצר בית מלא בבית אחותו בצור באהר. כמו כן, הורה על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניין יציאתו לבית הספר. המשיבה עררה על החלטה זו ובהמלצת בית המשפט המחוזי מיום 29.8.2014, חזרה בה מהערר. זאת, בכפוף לשינוי בתנאי השחרור, לפיו ערבות צד ג' תעמוד על 7,500 ש"ח. ביום 18.9.2014, בהמשך לדיון בבקשה לעיון חוזר ולאחר קבלת תסקיר שירות המבחן, הורה בית משפט השלום על שינוי תנאי שחרורו ויציאתו של המבקש ללימודים בבית הספר "אום טובא". כן, נקבע כי המבקש יעבור למעצר בית מלא בבית משפחתו באום טובא החל מיום 19.10.2014, ללא צורך בהחלטה שיפוטית נוספת במידה שלא תרשמנה הפרות. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר. ביום 21.9.2014 קיבל בית המשפט המחוזי את הערר. נקבע, כי ההחלטה לאפשר למבקש לצאת ללימודים אינה מאזנת כראוי בין המסוכנות הנובעת ממנו לבין המלצת שירות המבחן ונסיבותיו של המבקש. על אף ששירות המבחן הציע, ובית משפט השלום קיבל, שהמשיב ילווה לבית הספר על ידי מפקחיו, השהות בבית הספר, בחברת נערים אחרים, אינה מפוקחת. כמו כן, צוין כי מנהל בית הספר הודיע לקצין המבחן כי לא יוכל ליטול אחריות באופן ספציפי על המבקש, וכך גם לא המורים. באשר למעבר לבית המשפחה באום טובא, קבע בית המשפט המחוזי כי אין זה היה נכון להחליט בסוגיה זו אותה עת. ככל שהמבקש יבקש לחזור לביתו בעוד כחודש, יהיה עליו לפנות לבית המשפט בבקשה מתאימה אשר תיבחן על רקע האירועים בעת המתאימה.

מכאן הבקשה שלפניי.

הבקשה ליתן רשות ערר

6. לטענת המבקש, בקשת רשות הערר מעלה סוגיה משפטית עקרונית בעלת חשיבות ציבורית, אשר אינה נוגעת

רק למבקש עצמו. יש לבחון מהי מעמדה של זכות המבקש, וכל עצור פוטנציאלי בתנאים של מעצר בית מלא, לצאת ללימודים בבית הספר בכיתה י"ב. לשיטתו, היה על בית המשפט המחוזי להתחשב בהיותו קטין, תלמיד כיתה י"ב, אשר בסופה של שנת הלימודים אמור לגשת לבחינות הגמר. כך גם נעלמה העובדה כי למבקש אין כל מעורבות קודמת בפלילים. חסימתו מהגעה ללימודים, לטענתו, תסב לו נזק בלתי הפיך. עוד טוען המבקש, כי האיזון שערך בית המשפט המחוזי בין מסוכנותו לבין זכותו לגשת ללימודים שגוי. יתרה מכך, שגה בית המשפט המחוזי משלא לקח בחשבון את העובדה כי הכפר אום טובא הוא הכפר השקט ביותר במזרח ירושלים, ומאז האירועים המתוארים בכתב האישום לא היו אירועים נוספים בכפר.

תגובת המשיבה

7. לטענת המשיבה, בקשת המבקש אינה מעלה שאלה או סוגיה המצדיקה מתן רשות ערר בהתאם לכללים שהותוו בר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ (13.7.1982) (להלן: חניון חיפה). שאלת יציאת המבקש ללימודים או מיקום מעצרו הינם עניינים הנוגעים לעניינו הפרטי של המבקש בלבד.
8. לגופו של עניין, טוענת המשיבה כי לא נפלה טעות בהחלטת בית המשפט המחוזי המצדיקה את התערבות בית משפט זה. נקבע כי הסיכון הנשקף מהמבקש עולה מאופי העבירות המיוחסות לו, אשר מבוצעות לרוב בצוותא ואף ריבוי משתתפים צעירים. שהותו בבית הספר ללא פיקוח, באזור ההתפרעות, מגבירה את הסיכון להישנות העבירות. כמו כן, באשר למעבר לבית המשפחה, נקבע כי המבקש יוכל להגיש בקשה מתאימה בעוד כחודש ימים אשר תבחן בהתאם לרקע האירועים באותה עת.
9. בדיון לפניי, בא כוח המבקש ציין כי מאז חודש יולי 2014 המצב באזור ההתפרעויות נרגע. הוא ביקש להכיר בזכות המבקש ללכת לבית הספר ולסיים את לימודיו. כן, חזר על כך כי מדובר בקטין שנקלע להסתבכות פלילית ראשונה, ושהוגשו לגביו שני תסקירים חיוביים. אין חולק כי חלקו של המבקש במכלול האירועים הינו החלק הקטן.
10. באת כוח המשיבה ביקשה להזכיר כי מדובר בעניינו הפרטי של המבקש וכי אנו נמצאים במסגרת בקשת רשות ערר. כמו כן, עמדה על חומרת העבירות המיוחסות למבקש ועל כך שהחזרתו לבית הספר - המקום בו החלה ההתפרעות - לצד ריבוי אנשים צעירים, מעלה קושי כבד לפקח עליו. כן ציינה באת כוח המשיבה, כי נקבע שבעוד כחודש יוכל המבקש להגיש בקשה נוספת לעניין מיקומו וזו תיבחן בעת המתאימה.

דיון והכרעה

11. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בעל פה, החלטתי לקבל את הבקשה לתת רשות לערור, ולדון בערר לגופו ולקבלו באופן חלקי כפי שיפורט להלן.
12. בבקשה שלפניי נסיבות מיוחדות אשר שיקולי צדק מחייבים את התערבות בית משפט זה. לעניין זה יפים הם דבריה של חברתי השופטת ארבל בבש"פ 2786/11:

"יחד עם זאת אני סבורה כי במקרים בהם נוכח בית המשפט כי ישנן נסיבות מיוחדות המצדיקות, גם בלא שהתקיימו הדרישות לפי הלכת חניון חיפה, דיון בפני ערכאה שלישית, יהא נכון, לטעמי, לגלות גמישות רבה יותר ביחס לאפשרות ליתן רשות ערעור. איני רואה לחזות מראש מה יהיו מקרים מיוחדים אלה, אך לכשיתייצבו לפנינו – נדע לזהותם".

13. כמפורט לעיל, בית משפט השלום קבע בשתי החלטות קודמות כי ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר. זאת, בהתבסס על שני תסקירים חיוביים שנערכו בעניינו. כמו כן, חברי השופט זילברטל ציין כי גם בית המשפט המחוזי לא סתם את הגולל על אפשרות שחרורו וזו עשויה להיבחן עם ירידת המתח באזור.

14. בדיון לפניי הוסכם כי המתח באזור אכן פחת. לאור כך, ולאור העובדה כי מדובר בקטין אשר מבקש לסיים את שנות לימודיו, דומה כי שחרורו לטובת מטרה זו מתבקש, ולא רק בשל העובדה כי בית משפט השלום הורה על כך פעמיים בעבר, אלא כי שהות בבית ספר הינה חיובית וחיונית עבור קטין אשר סטה מעט מדרך הישר. ככל שניתן לאיין את מסוכנותו ולאפשר לו להגיע לבית הספר, אני סבור כי יהיה בכך כדי להובילו לפתוח דף חדש בחייו.

15. אשר על כן, הערר מתקבל באופן חלקי, במובן זה שאותו חלק בהחלטת בית המשפט המחוזי בנוגע לחזרתו ללימודים בבית הספר מבוטל בזה, והעורר ראוי לצאת ללימודים לפי החלטת בית משפט השלום.

16. באשר לערר בענין חזרתו לבית המשפחה באום טובא בשלב זה, הערר נדחה.

17. מובהר בזאת כי התנאים המגבילים שנקבעו בהחלטות בית משפט השלום בעניינו של העורר יעמדו בעינן.

ניתנה היום, ח' בתשרי התשע"ה (2.10.2014).

שׁוֹפֵט